

พยากรณ์เศรษฐกิจไทย...ใจเย็น ๆ ก็ได้

วรากรณ์ สามโกเศศ

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

ได้อ่านคำพยากรณ์เศรษฐกิจไทยของปี 2552 ของเหล่าบรรดา "ผู้รู้" หรือ "โทร (น) เศรษฐกิจ" แล้วรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ของ "ผู้พอรู้" เรื่องเศรษฐกิจที่จะต้องออกมาแสดงความเห็นเพื่อไม่ให้สาธารณชนรู้สึกสับสนจนขาดความเชื่อมั่นมากกว่าที่เป็นอยู่

ในพื้นฐานผมไม่เชื่อว่าท่าน "ผู้รู้" 3-4 คน ที่ออกมาพยากรณ์อย่างน่ากลัวนั้นมีความประสงค์ร้าย เพียงแต่ว่าต้องการแสดงความเป็นผู้รู้ แต่บังเอิญมันล้ำเส้นแห่งความมีเหตุมีผลมากไปหน่อยเท่านั้น

ท่านหนึ่งบอกว่า "เศรษฐกิจไทยปี 2552 มีโอกาสติดลบถึง 4% อีกท่านบอกว่าติดลบ 1% อีกท่านหนึ่งท่อน้อยบอกว่า จะ ติดลบ 4.05% ซึ่งถือว่าติดลบมากที่สุดในโลก" ว่า เข้าไปนั้น

สิ่งที่ต้องพูดกันให้ชัดเจนก็คือ "ติดลบ" หมายถึงอะไร ตัวที่อ้างอิงถึงกันก็คือ จีดีพี (GDP) หรือผลผลิตมวลรวมในประเทศ ซึ่งก็คือผลรวมของรายได้ที่เกิดขึ้นจากการผลิตของทุกคนซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ประเทศหนึ่งในเวลาหนึ่งปี โดยไม่สนใจว่าผู้ก่อให้เกิดการผลิตนั้นมีสัญชาติอะไร

พูดง่าย ๆ จีดีพีก็คือรายได้รวมของทุกคนในประเทศ แต่ที่ต้องระวังหน่อยก็คือ จีดีพีที่พูดถึงกันนี้โดยแท้จริงแล้วเป็นตัวเลขที่อยู่บนพื้นฐานของราคาคงที่ โดยเป็นเรื่องเทคนิคว่าใช้ราคาของ ปีหนึ่งในอดีตเป็นปีฐาน เพื่อจีดีพีจะได้วัดผลผลิตจริงๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศ หรือวัดรายได้จริงของผู้คนในประเทศ โดยไม่มีอิทธิพลของราคาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

ถ้าไม่ใช่เทคนิคเรื่องปีฐาน บางปีตัวเลขก็จะโด่งสูงมากหากปีนั้นมีเงินเฟ้อสูงโดยที่ไม่มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้นแต่อย่างใด

เมื่อจีดีพีมีความหมายดังนี้แล้ว มันจะมีค่าติดลบได้อย่างไร คำตอบก็คือมันติดลบไม่ได้แน่นอน แต่ที่พูดกันว่าติดลบนั่นก็เพราะผู้คนพูดกันอย่างไม่กระชับและไม่ถูกต้อง "ติดลบ" ในความหมายนี้หมายถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

หรืออัตราการขยายตัวของจีดีพีที่ว่ามันเป็นลบ กล่าวถึงแทนที่จะขยายตัวเป็นอัตราบวก เช่น ร้อยละ 4-5 ดังเคย (ซึ่งหมายถึงว่าจีดีพีมีขนาดใหญ่โตขึ้น) กลับหดตัวหรือขยายตัวในอัตรานลบ (ซึ่งหมายถึงว่าจีดีพีมีขนาดเล็กลง)

กล่าวโดยสรุปก็คือ "ติดลบ" หมายถึงอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจเป็นลบ ซึ่งหมายถึงว่าจีดีพีมีขนาดเล็กลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เช่น สมมุติว่าปลายปี 2551 มีขนาด 100 ล้านๆ บาท แต่ปลายปี 2552 มีขนาด 96 ล้านๆ บาท ก็หมายความว่าเศรษฐกิจในปี 2552 "ติดลบ" 4%

ข้อพึงระวังเรื่องจีดีพีก็คือมันรวมเฉพาะรายได้อันเกิดจากการผลิตสินค้าหรือบริการที่มีการซื้อขายผ่านตลาดเท่านั้น ดังนั้น งานแม่บ้าน มูลค่าข้าวหรือผักผลไม้ที่ปลูกกินกันเองโดยไม่มีการซื้อขาย ฯลฯ จึงไม่อยู่ในจีดีพี

นอกจากนั้น จีดีพียังรวมเฉพาะสิ่งที่ถูกกฎหมายอีกด้วย ดังนั้น มูลค่ายาบ้า บริการโสเภณี การผลิต CD เกื่อน ฯลฯ จึงไม่รวมอยู่ในจีดีพี

ด้วยการนับในลักษณะนี้ของจีดีพีตัวเลขการขยายตัวของจีดีพีจึงไม่สะท้อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริงในประเทศของเรา เพราะบ้านเรามีอะไรที่เถื่อนๆ แต่สร้างรายได้อยู่เป็นอันมาก

ขอกลับมาเรื่องพยากรณ์จีดีพีอีกครั้ง จีดีพีเป็นตัวเลขประมาณการ ไม่ใช่ตัวเลขลงตัวแน่นอนโดยมีหลักฐานหรือเอกสารประกอบยืนยัน เพียงเฉพาะบางส่วนของ จีดีพีเท่านั้น เช่น การใช้จ่ายภาครัฐ การส่งออก นำเข้าที่พอมีหลักฐานยืนยัน ส่วนการลงทุน การบริโภคของประชาชนนั้นต้องใช้การประมาณการหรือการเดาอย่างมีเหตุผล (guesstimae = guess+estimate) ประกอบ

ตัวเลขจีดีพีจึงเป็นตัวเลขที่ถกเถียงกันได้ บางครั้งก็ "ตกแต่ง" กันหนัก ยิ่งจีดีพีรายไตรมาสแล้วยิ่งปวดหัว เพราะกิจกรรมการผลิตมันเกิดขึ้นตลอดเวลา จะตัดตรงใดให้รวมไว้ในไตรมาสใด และยิ่งจีดีพีจังหวัดแล้วยิ่งหนักเข้าไปอีก บ่อยครั้งส่วนประกอบของ guess นั้นมากกว่า estimate

ประเด็นสำคัญก็คือไม่มีใครบอกได้ว่าตัวเลขจีดีพีนั้นผิดหรือถูก เนื่องจากการตรวจสอบทำได้ทางอ้อมเท่านั้น ด้วยการสอบยันกับมูลค่าการใช้จ่ายรวมของประเทศ

บางประเทศเล่นกลกับตัวเลขจีดีพี เพื่อจะแต่งให้มันขยายตัวสูงด้วยการเปลี่ยนปีฐานของราคาเสียใหม่ ซึ่งก็จะได้มูลค่าจีดีพีใหม่ ปัจจุบันไม่ค่อยมีประเทศไหนกล้าทำแล้ว เพราะมีคนรู้ทันกันแยะและอาจสั่นคลอนความเชื่อถือได้

ทั้งหมดนี้คือประเด็นเกี่ยวข้องของจีดีพี ที่สาธารณชนพึงระวังมิให้ถูกหลอก และเพื่อเข้าใจสิ่งที่อยู่เบื้องหลังอย่างแท้จริง

ในเชิงวิชาการ การพยากรณ์อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต้องอาศัยการสร้างโมเดลขนาดใหญ่มีตัวแปรนับร้อยประกอบวิชาสถิติขั้นสูง แต่ผลที่ออกมาถึงที่รู้กัน มันถูกต้องในขอบเขตหนึ่งถ้าไม่มีปัจจัยภายนอกหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกมากกระทบอย่างรุนแรงมาก ดังเช่นวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ หรืออุกกาบาตลูกใหญ่พุ่งสู่โลก ฯลฯ

การที่ท่าน "ผู้รู้" ออกมาพยากรณ์หรือจินตนาการว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวเป็นเท่านี้เท่านี้เปอร์เซ็นต์ โดยไม่มีโมเดลชั้นเลิศอยู่ที่บ้านและไม่รู้ขีดแจ้งล่วงหน้าหลายเดือนว่าการแก้ไขปัญห เศรษฐกิจของโลกจะออกหัวหรือออกก้อย จึงเป็นเรื่องของการล่าเส้นแห่งความมีเหตุมีผล

แพดเจกกระตุ้นเศรษฐกิจขนาดใหญ่สุดของโลกของสหรัฐอเมริกาจำนวน 800,000 กว่าล้านเหรียญ ยังไม่ผ่านสภาทั้งสองออกเป็นกฎหมาย และยังไม่ได้ใช้สักเหรียญ ยังไม่รู้ว่าปัญหาขาดแคลนเงินสดของธนาคารสหรัฐ ยุโรป จีน ญี่ปุ่น ตลอดจนบริษัทยักษ์ของโลก คลี่คลายไปหรือยัง และจะมีบอมบ์ลูกใหม่ระเบิดออกมาอีกหรือไม่

แผนกระตุ้นเศรษฐกิจไทยก็ยังไม่ผ่านเป็นกฎหมายและยังไม่ได้ใช้สักบาท แต่ท่าน "ผู้รู้" ทั้งหลายพยากรณ์ได้เลยว่าจะติดลบเท่านี้เปอร์เซ็นต์และแถมมีจุดอีกด้วย

ที่ "ซำมเส้น" ที่สุดก็คือบอกได้ด้วยว่าไทยจะติดลบมากที่สุดในโลก ทั้งๆ ที่โลกประกอบด้วย 200 กว่าประเทศ จะพยากรณ์ถูกว่าไทยติดลบที่สุดสุด ในโลกก็หมายความว่าต้องพยากรณ์ของทั้ง 200 กว่าประเทศถูกต้องด้วย มิฉะนั้นจะรู้ได้อย่างไรว่าเศรษฐกิจไทยติดลบมากที่สุดในโลก

ภายใต้สถานการณ์ที่เศรษฐกิจโลกปัจจุบันยังแกว่งอย่างไม่รู้ทิศทาง การบอกใบ้ห่วยยิ่งกว่าพยากรณ์เศรษฐกิจไทยปีหน้าเลยครีว่าอัตราขยายตัวจะเป็นบวกหรือลบ สำมะหาอะไรกับจะรู้ว่าจะขยายหรือหดก็เปอร์เซ็นต์

ในขณะนี้ช่วยกันประคับประคองความเชื่อมั่นเศรษฐกิจไทยกันไว้ดีกว่า จนกว่าพอชัดเจนและมั่นใจได้ว่าเศรษฐกิจไทยจะเป็นอย่างไรจึงค่อยแสดงความเห็นกัน

อย่าลืมว่าปี 2552 ยังเหลืออีกกว่า 10 เดือน ไม่มีใครรู้ว่าจะมีระเบิดระดับโลกเกิดขึ้นอีกหรือไม่

และวิกฤตโลกซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างมากรุนแรงนั้น จะคลี่คลายได้มากน้อยเพียงใดใน 3-4 เดือนข้างหน้าดีมาถึงแล้ว